

Õiguskantsler

[] Vallavalitsus

Meie []

Vastuväidete käsitlemine vaidena ja vaideotsuse vormistamine

Lugupeetud vallavanem

Õiguskantsleri poole pöördus [] kaebusega, et [] Vallavalitsus otsustas talle makstavat toimetulekutoetust vähendada ja seejärel selle maksmise lõpetada.

Täna [] Vallavalitsust selgituste eest.¹

Leian, et [] Vallavalitsus ei toiminud õiguspäraselt, sest ei käsitanud avaldaja vastuväiteid vaidena, ei andnud talle võimalust võimalikke puudusi kõrvaldada ega teinud vaideotsust.

Vallavalitsus otsustas [] korraldusega avaldajale makstavat toimetulekutoetust vähendada ja alates [] selle maksmise lõpetada. Selle otsuse alusel vähendas vallavalitsus hiljem avaldajale makstavat toimetulekutoetust.²

Avaldaja on väljendanud vallavalitsusele tahet toimetulekutoetuse vähendamist vaidlustada.³ Ta on märkinud, et ta ei ole sellise otsusega nõus. Samuti palus ta vallal see otsus tühistada. Ta kirjutas vallale, et on teinud koostööd, otsib tööd ja abistab oma [].

Vallavalitsus selgitas avaldajale saadetud vastustes toimetulekutoetuse määramise ja maksmise põhimõtteid ning tegi etteheiteid, et avaldaja ei ole koostöövalmis.⁴ Ühtlasi andis vallavalitsus avaldajale teada, millised on vaidele esitatavad nõuded. Vallavalitsus ei käsitanud avaldaja kirju vaidena ega andnud avaldajale tähtaega vaides esinevate puuduste kõrvaldamiseks.

Kui inimene esitab vaidetähtaja jooksul vallavalitsusele tahteavalduse otsuse muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks, tuleb eeldada, et inimene soovib esitada vaiet. Avaldust tuleb käsitleda vaidena ka siis, kui selles pole esitatud sõnaselget taotlust haldusakti muuta või see kehtetuks tunnistada, kuid sisust selgub, et inimene tegelikult soovib seda. Vald võib vajaduse korral paluda inimesel kõrvaldada vaides esinevad puudused ([haldusmenetluse seaduse](#) (HMS) § 78).⁵

¹ [] Vallavalitsuse [] kiri.

² Nt [] Vallavalitsuse [] toimetulekutoetuse määramise otsused.

³ Nt avaldaja [] kirjad.

⁴ [] Vallavalitsuse [] kiri (vastus avaldaja [] avaldusele), [] kiri (vastus [] kirjale), [] kiri (vastus [] kirjale), [] kiri (vastus [] kirjale), vallavanema [] e-kiri (vastus [] kirjale).

⁵ Riigikohtu 04.04.2003 määrus nr [3-3-1-32-03](#), punkt 16.

Inimene peab saama esitada vaide õigusabi kasutamata. Kui vaites olev puudus ei takista vaide lahendamist, pole põhjust selle puuduse kõrvaldamiseks tähtaega anda. Tähtaja andmisel tuleb arvesse võtta vaide esitaja eeldatavaid teadmisi ja vajadusel anda inimesele selgitusi. Vald peab hoolitsema, et menetlus aitaks kaasa vaide esitaja õiguste kaitsele ja et tal oleks menetluses võimalikult lihtne osaleda (HMS § 1 ja § 5 lg 2).⁶

Vaide tagastamise (mh puuduste tõttu) alused sätestab HMS § 79. Kui näiteks vaide esitaja ei kõrvalda vaide puudusi määratud tähtajaks, tuleb vallal vaide tagastada ning vormistada see nõuetekohase vaideotsusega (HMS § 86 lg 3). Vaide tagastamisest teatatakse inimesele seitsme päeva jooksul pärast vaide esitamist (HMS § 79 lg 3 esimene lause). Teadaolevalt ei ole vallavalitsus selles asjas vaideotsust teinud.

Palun vallal teha oma haldusakti peale esitatud vastuväidete kohta vaideotsus, mis vastaks seaduse nõuetele. Samuti palun lahendada vaide edaspidi nõuetekohaselt.

Palun andke võimalusel korral 10. maiks teada, mida olete selles asjas ette võtnud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Evelyn Bach 693 8436
Evelyn.Bach@oiguskantsler.ee

⁶ Riigikohtu 28.06.2019 määrus nr [3-18-253](#), punkt 17.